

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVIII, broj 38

20. rujna 2018.

cijena 200 Ft

Prvaši santovačke Hrvatske škole

FOTO: STIPAN BALATINAC

3. stranica

HDS-ova Skupština

4. – 5. stranica

Hrvatski dan u Bojevu

12. stranica

Festival gibanica

14. stranica

Komentar

Moramo biti ustrajni!

Ne mogu se oteti dojmu svoga djetinjstva kada je sve bilo drukčije. Kada je i naša mjesna, ali i šira, regionalna i državna zajednica bila znatno brojnija, a još više svjesna, odlučna, ustrajna, konačno i dosljedna. Kada se samobitnost nije „morala čuvati i očuvati“ jer ona se čuvala i njegovala kroza svakodnevni život, ona se naprosto živjela, jer je to bilo prirodno. Tada se držalo do nacionalne svijesti, do njegovanja materinskoga hrvatskog jezika, do tradicijske kulture, nošnje i običaja na svim razinama.

Materinski hrvatski jezik, ili točnije santovački šokački govor živio je u obiteljima, na ulici, u crkvi, i svugdje gdje je bilo naših ljudi, bilo u trgovini, načelničkom uredu, na pošti...

Narodna je nošnja bila svakodnevna odjeća, po njoj smo bili prepoznatljiviji, ona nas je ispunjavala ponosom, dičili smo se njome. Nije se odijevala samo u raznim prigodama, na svečanostima, nego je bila dijelom našega svakodnevnog života, dijelom naše nacionalne svijesti, naše prepoznatljivosti, konačno i poštovanja prema našim starima koji su nas zadužili svojom višestoljetnom ustrajnošću i odlučnošću.

Svako okupljanje zajednice u naselju, u školi, u crkvi značilo je i svojevrsnu demonstraciju osjećaja o nacionalnoj pripadnosti, materinskog jezika, kulture i običaja. Svega onoga što smo donosili iz svoje obitelji, svega što su nam ostavili predci, a što se stoljećima prenosilo s naraštaja na naraštaj.

Danas, kada smo brojno sve slabiji, sve to zahtijeva dodatne napore da bi se naprosto održalo i sačuvalo. Osim toga velik je izazov kako sve to predati mlađima koji posljednjih desetljeća trbuhom za kruhom napuštaju svoje rodno selo, svoju malu zajednicu. Zapravo, nemaju druge, nemaju izbora. No može li se time opravdati da u novim sredinama, u gradovima, u inozemstvu zaboravljaju na svoje korijene. Nikako. Sveopće promjene u svijetu mogu ogorčati život svih nas, ali nas ne smiju odvratiti od toga da čuvamo svoje, da negujemo svoj materinski jezik, tradicijsku kulturu i običaje. Pitanje je samo jesmo li dovoljno odlučni i ustrajni, koliko držimo do vlastite samosvojnosti, čime pridonosimo i nacionalnoj svijesti svoje uže i šire zajednice.

S. B.

Glasnikov tjedan

Zastupnici Europskog parlamenta usvojili su 12. rujna na zasjedanju u Strasbourgu izvješće Judith Sargenti iz Kluba zastupnika Zelenih / Europskoga slobodnog saveza koje poziva Europsko vijeće da u skladu s člankom 7, stavkom 1 Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško krši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija.

Aktiviranje članka 7 Ugovora o EU-u teoretski može dovesti do oduzimanja prava glasa u Vijeću EU-a, no, iako je u EP-u izvješće izglasovano dvotrećinskom većinom, oduzimanje prava glasa Mađarskoj mora biti jednoglasno, tj. moraju ga podržati sve zemlje članice, za što postoji mala vjerojatnost, a nalazimo se i pred izbornom godinom, 2019 bira se novi sastav Europskog parlamenta, a Viktor Orbán kao predsjednik stranke Fidesz članice grupacije Europske pučke stranke (EPP) traži pobornike svoje politike premda je predsjednik EPP Manfred Weber izjavio da je „uvijek zagovarao izgradnju mostova i želi tako i nastaviti“, ali da kod mađarskog premijera „nije uočio nikakvu spremnost da se približi svojim europskim partnerima i pokuša shvatiti naše zabrinutosti“. Od 693 zastupnika, izvješće je podržalo njih 448, protiv je bilo 197, a 48 suzdržano.

„Od 693 zastupnika,
izvješće je podržalo
njih 448,
protiv je bilo 197,
a 48 suzdržano.“

Mađarski premijer Viktor Orbán odlučno je odbacio izvješće kao „pristrano, ucjenjivačko i uvredljivo“ za mađarski narod. Tijekom rasprave o stanju u Mađarskoj, 11. rujna na vidjelo je izbio duboki ponor unutar EU-a između njegova zapada i istoka. I dok su neki zastupnici oštro kritizirali Orbána zbog gaženja demokratskih sloboda i ugrožavanja temeljnih prava, Orbán je čuvar europskih ugovora optužio za licemjerje, zloporabu vlasti i kršenje mađarskoga nacionalnog suvereniteta, donosi Hina.

Neposredno pred glasovanje o izvješću predsjednik Europske komisije (EK) Jean-Claude Juncker govoreći o stanju Unije, reče da je europski blok peta ekonomija u svijetu.

Europsku je uniju nazvao jamcem mira i založio se za domoljublje koje promiče zajedništvo, a osudio nacionalizam koji se temelji na isključivosti.

Poručio je da u Europi ne bi smjelo biti podjela i pozvao na približavanje istoka i zapada Europe. Podsjetio je da je proširenje EU-a bio i ostao njegov uspjeh. Istaknuo je da se mora definirati stav prema zapadnom Balkanu ili će drugi oblikovati spomenuti prostor. Govoreći da bez slobodnog tiska nema demokracije, izrazio je zabrinutost zbog stanja slobode medija i vladavine prava u nekim zemljama, te kazao da će se opirati svakom pokušaju udara na vladavinu prava. Izrazio je zabrinutost zbog stanja u nekim zemljama u kojima se odredbe članka 7 ne smiju dovesti u pitanje, te dodao da poštovanje vladavine prava nije opcija, nego obveza, prenose novinske agencije.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija; radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati. Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Fejsbukovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia

Na početku 73. školske godine u Santovu

Umalo dvjesto polaznika hrvatske ustanove

Dana 2. rujna održano je svečano otvorenje nove školske godine 2018./2019. u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu, a 3. rujna održan je i prvi dan nastave. Time je otpočela 73. školska godina u toj hrvatskoj ustanovi koja je utemeljena 1946. godine, a od kolovoza 2000. djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave.

Kako je već uobičajeno, na svečanost otvorenja, koja je upriličena u mjesnom domu kulture, prvaše su dopratili učenici osmog razreda. Posljednji put u pratnji svoje odgojiteljice Anice Filaković predstavili su se kazivanjem prigodnih stihova. Nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne, sve nazočne, ali posebno prvaše, pozdravio je ravnatelj ustanove Joso Šibalin, ukratko izvješćujući učenike i njihove roditelje o nastavnim i izvannastavnim planovima za tekuću školsku godinu. Kako je uz ostalo najavio, nova školska godina počinje 3. rujna, a završava 14. lipnja 2019. godine, dakle trajat će 181 dan. Nakon zajedničke svečanosti, po razredima su održani i prvi roditeljski sastanci. Prvaše je preuzela razrednica Marija Kovačev Milanković, koja već godinama radi s prvim razre-

– Prošle godine izišao nam je jedan veliki razred

sa 26 učenika. Nažalost, ove godine u prvi razred upisano je samo 13 učenika, ali odmah mogu kazati i radosnu vijest da se u malu skupinu u vrtiću upisalo 24-ero djece. Tako da se nekako izjednačuje, koliko je manje djece u školi, toliko je više u vrtiću. Nekoliko novih učenika došlo nam je iz drugih škola, i to u 3., 4., i 5. razred. S njima se mora raditi diferencirano, posebno na učenju hrvatskoga jezika. Nažalost, isto tako nekoliko se obitelji odselilo, s jedne strane u inozemstvo, a s druge u druge krajeve Mađarske. – reče uz ostalo ravnatelj Šibalin kojemu je ovo 38. školska godina u santovačkoj školi, od toga 21. na dužnosti ravnatelja.

Prema njegovim riječima, nova je školska godina započela s ukupno 134 učenika, te s umalo 50 polaznika u vrtiću. U učeničkom domu smješteno je 60-ak učenika, većinom iz okolnih naselja, od naselja na Mohačkom otoku do Baje i Tataze (Tataháza), čime je ostvarena 85-postotna popunjenost.

Kako dodaje ravnatelj Šibalin, u odnosu na ranije nema bitnih promjena glede programa i zadaća ustanove, nastava se odvija slično kao i do sada. Nema promjena ni u nastavnom kadru, jer tijekom prošle godine primili su novu nastavnicu kemije koja radi i u učeničkom domu, a također i jednog odgojitelja u domu koji je ujedno i informatičar te surađuje u uređivanju školske web-stranice. Posrijedi je bračni par koji se doselio iz Subotice. Osim toga, udžbenici su pristigli navrijeme, a riječ je o izdanjima izdavačke kuće Mozaik, koji ujedno imaju i digitalni oblik, pa se mogu rabiti zajedno s pametnim pločama, dakle za djecu su privlačniji i sadržajniji. Isto je i s hrvatskim udžbenicima koji su di-

jelom stigli navrijeme, a neki su trenutno u doradi i uskoro bi trebali biti objelodanjeni. Za peti i šesti razred trebali bi izaći obnovljeni udžbenici hrvatske književnosti koji će se moći i digitalno rabiti. Za niže razrede dovršeni su dorađeni udžbenici hrvatskoga jezika.

Na tragu tradicije nastavit će i s bogatim izvannastavnim, kulturnim i športskim sadržajima, raznim kružocima, predmetnim i športskim natjecanjima. Uz obvezan ples, posebno mjesto zauzimaju kružoci dodatnoga narodnog plesa, zbornoga pjevanja, tambure, te stranih jezika. Već sada stižu razne obavijesti o prijavi na razna predmetna i športska natjecanja. Posebna će se pozornost, kao i svake godine, posvetiti raznim Croatiadinim natjecanjima i smotrama koje se priređuju u organizaciji Hrvatske dr-

žavne samouprave. Tako će i ove godine, 21. studenoga, santovačka škola biti domaćinom državne smotre hrvatskih škola u izlaganju projektnih tema.

I na kraju dodajmo da se o dugo iščekivanom dovršetku projekta izgradnje učeničkog doma, ovih dana očekuje službena odluka o predanom natječaju za ostvarivanje druge etape. Ravnatelj Šibalin nam uz ostalo reče da se nada pozitivnoj odluci jer uz postojeći dio doma samo sa spavaonicama, koji je otvoren 2011. godine, nedostaju svi drugi potrebni prostori koji su potrebni za nesmetan rad i uvjete u 21. stoljeću, a to su društvene prostorije, tako velika dvorana za školske priredbe i svečanosti, te blagovaonica, kuhinja pa i učionice. Stara je zgrada dotrajala, nije čak ni za obnovu, a novim zdanjem postigla bi se i bolja funkcionalnost, i štedljivije održavanje. S. B.

Sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave

Prihvaćena kupnja Neprofitnog d. o. o.-a pečuško Hrvatsko kazalište, rebalans proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2018. godinu s prihodima od 1 675 350 513 Ft i rashodima od 1 675 350 513, do kojeg je došlo i zbog potpore za narodnosni dodatak pedagoga zaposlenih u školama u održavanju HDS-a, potpore RH za Hrvatski leksikon, financiranja ulaganja kod sambotelskog Hrvatskog školskog centra i inih promjena po proćunskim stavkama te kupnje Neprofitnog d.o.o.-a pečuško Hrvatsko kazalište, birani članovi Nadzornog odbora Hrvatskog Kazališta, donesena odluka o osobama dobitnicima HDS-ova odličja i o HDS-ovom prijedlogu za „Narodnosno odličje“, prihvaćen sporazumni prekid radnog odnosa s voditeljem Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Zoltánom Vízvárijem i imenovanje direktora Zavičaja d.o.o. Tibora Radića kao v.d. voditelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj do 31. prosinca 2018. godine, te promjena statusa voditeljice Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorice Prosenjak Matola iz punoga statusa u četverosatno radno vrijeme

Sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Skupštine HDS-a u prostorijama santovačkog doma kulture 1. rujna 2018. godine sazvana je redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave. Kako je kazao predsjednik HDS-a Skupštini se odazvalo 13 zastupnika, od 23, devet zastupnika javilo je da ne mogu pribivati sjednici.

Na početku zasjedanja HDS-ov predsjednik Ivan Gugan posebno je pozdravio goste: glasnogovornika hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu i ravnatelja pečuskoga Hrvatskog kazališta Slavena Vidakovića. Pošto je predsjednik Gugan utvrdio da sjednica ima kvorum, i budući da nije bilo prijedloga za dopunu predloženoga dnevnog reda, nazočni su jednoglasno prihvatili za dnevni red sljedeće: predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik; rasprava o održavanju Hrvatskog kazališta u Pečuhu; prihvaćanje izvješća o radu santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma za školsku godinu 2017./18.; prihvatanje izvješća o radu Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže za školsku godinu 2017./18.; rasprava o programu usavršavanja pedagoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu; rasprava o programu usavršavanja pedagoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže;

izmjene i dopune Kućnog reda Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže prema primjedbama Državnog ureda Željezne županije; rasprava o vlasničko-pravnim odnosima nekretnine na adresi 7624 Pečuh, Esze Tamás u. 3, te donošenje odluke o preuzimanju obveza od javnoga interesa; rasprava o predaji nekretnine na uporabu na adresi Sambotel, Pázmány Péter krt. 28/A, HRSZ 6614/32; izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2018. godinu; pripreme programa Dana Hrvata. U dijelu sjednice zatvorene za javnost: Donošenje odluke o dodjeli odličja Hrvatske državne samouprave u povodu „Dana Hrvata“ 2018. godine; donošenje odluke o prijedlogu Hrvatske državne samouprave za Narodnosno odličje; rasprava o kadrovskim pitanjima kod proračunskog korisnika Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj; rasprava o kadrovskim pitanjima kod proračunskog korisnika Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“. U usmenoj dopuni pismenoga izvješća predsjednik Gugan posebno je govorio o svečanom otkrivanju kipa svetoga Kvirina u Hrvatskom Židanu, što je bilo 1. srpnja 2018. Kupnju kipa sufinancirala je i Hrvatska državna samouprava. Istaknuo je i ljetne kampove u Vlačićima u pansionu Zavičaju, „Cro Tour 2018“ što je priređen u Baranji, te ne uz pismeno izvješće, ali, kako je rekao predsjednik, vjeruje da je ojačalo naše hrvatstvo uspjeh hrvatske reprezentacije na Svjetskom nogometnom turniru u Rusiji. Potpredsjednica Angela Šokac Marković dodala je da je u Baji priređena Ljetna akademija na kojoj su u pohvalnom broju sudjelovali i nastavnici hrvatskoga jezika u Mađarskoj. Potom su jednoglasno prihvaćena predsjednikova izvješća. Pred-

sjednik je izvijestio vijećnike da su prije skupštine zasjedali odbori, i da su raspravljali i o pečuškom Hrvatskom kazalištu. Zgrada kazališta ostaje u vlasništvu Grada Pečuha, a HDS će ju dobiti na uporabu, ali u vlastovnici (gruntovnici) bili bi navedeni kao što i kod sambotelskoga Hrvatskog školskog centra. Prihvati li se Ugovor o kupnji Neprofitnog d. o. o.-a pečuško Hrvatsko kazalište, HDS treba sklopiti ugovor s Hrvatskim kazalištem o pružanju javnih usluga, i treba birati članove Nadzornog odbora Kazališta. Također je izvijestio vijećnike da je financiranje Kazališta za 2018. godinu riješeno, te je dodao da ravnatelj Slaven Vidaković priprema još jednu premijeru, i da će se za nju tražiti financijska potpora Ministarstva

Prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni.

ljudskih resursa. Ravnatelj Slaven Vidaković o radu pečuskoga Hrvatskog kazališta među inima reče da se planiraju dvije premijere, i da je za jednu osiguran iznos. Osim toga Kazalište također nastavlja i svoja gostovanja po naseljima u Mađarskoj, a također i u inozemstvu. Za financijsku pomoć postoji obećanje i Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva u Mađarskoj. Nadovežući se na riječi ravnatelja Vidakovića, predsjednik je Gugan rekao da su dosadašnji financijski izvori za rad Kazališta bili: okvirni iznos za narodnosna kazališta, EMMI, potpora Grada Pečuha, prihodi od ulaznica i TAO (društveni porez, jedna vrst poreza od prihoda i dobiti). Glede pitanja daljnjega financiranja potražiti će se resursni ministar i tražit će se i povećanje okvirnog iznosa za narodnosna kazališta u Mađarskoj, a također tražit će se pomoć i od Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Uime Odbora za pravna pitanja Silvestar Balić predložio je da se prihvati nacrt Ugovora sa svim detaljnostima, o čemu je i govorjeno na skupštini. Uime Odbora za financije i nadzor Anica Popović Biczák predložila je da se prihvati prijedlog po ovom redoslijedu: 1. predlaže se kupnja Nefitnog d. o. o.-a pečuško Hrvatsko kazalište; 2. predlaže da se sklopi poseban ugovor za nekretninu i za sredstva po inventaru, ali za to potrebni su pregovori te predlaže da se glede toga ovlasti predsjednik; 3. predlaže da se sklopi ugovor s Kazalištem za javne usluge. Budući da nije bilo pitanja, posebnim glasovanjem prihvaćeni su svi prijedlozi Odbora za financije i nadzor. Potom je jednoglasno prihvaćena ostavka bivših članova Nadzornog odbora pečuskoga Hrvatskog kazališta. Za nove članove toga Odbora predsjednik Gugan predložio je kazališnog i filmskog redatelja Stipana Filakovića, budući da bi se zgradom koristili i za razne koncerte, Andriju Handlera i pravnicu Marijanu Kadija. Svi oni dali su i svoju pismenu suglasnost. Posebnim glasovanjem nazočni su prihvatili članove Nadzornog odbora Kazališta. Budući da na izvanrednoj sjednici Skupštine (27. svibnja) vijećnici zbog nedostatka godišnjega plana i izvješća Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu i Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, nisu mogli raspravljati o njihovim programima usavršavanja pedagoga, sada su jednoglasno prihvaćena izvješća škola i programi usavršavanja njihovih pedagoga. Također jednoglasno, prihvaćene su izmjene i dopune Kućnog reda Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu prema primjedbama Državnog ureda Željezne županije. Tehničkoga su značaja bili: rasprava o vlasničko-pravnim odnosima nekretnine na adresi 7624 Pečuh, Esze Tamás u. 3, donošenje odluke o preuzimanju obveza od javnoga interesa, te rasprava o predaji ne-

kretnine na uporabu na adresi Sambotel, Pázmány Péter krt. 28/A, HRSZ 6614/32. Posrijedi je priprema natječaja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe za projekte EU-a, i treba navesti da je Klub korisnik zgrade pod narečenom adresom, to jest i Klub će biti naveden u vlastovnici, a kod sambotelske škole zbog plaćanja manjih iznosa za režije. Jednoglasno je prihvaćen rebalans proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2018. godinu, s prihodima od 1 675 350 513 Ft i rashodima od 1 675 350 513, do kojeg je došlo i zbog potpore za narodnosni dodatak pedagoga zaposlenih u školama u održavanju HDS-a,, potpore RH za Hrvatski leksikon, financiranja ulaganja kod sambotelskog Hrvatskog školskog centra i inih promjena po pročunskim stavkama te kupnje Nefitnog d.o.o.-a pečuško Hrvatsko kazalište. Jednoglasno je prihvaćen i program zemaljskoga Dana Hrvata, to jest da će Croatia predstaviti svoj digitalizirani arhiv, a kulturni će program biti u duhu hrvatskih običaja u Baranji.

Usljedila je zatvorena sjednica. Kako nam reče predsjednik Ivan Gugan, za HDS-ovo odličje pristiglo je pet prijedloga, dva u

Među gostima i Slaven Vidaković (slijeva)

kategoriji rad na polju hrvatskoga školstva, dva u kategoriji društveno-politički rad i jedan prijedlog za kulturu. HDS će dodijeliti odličja za tri osobe. Jednoglasno je prihvaćen i HDS-ov prijedlog osobe za „Narodnosno odličje“. Sporazumno je raskinut radni odnos s voditeljem Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Zoltánom Vízváriem. HDS će raspisati natječaj za ovo radno mjesto, do tada je Skupština, do 31. prosinca 2018. godine, kako saznaje Hrvatski glasnik, imenovala ravnatelja Zavičaja d. o. o.-a, v. d. voditeljem ustanove Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj. Voditeljica Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorica Prosenjak Matola, na svoju molbu, odlukom Skupštine radit će u pola statusa.

Kristina Goher

BUDIMPEŠTA

„Narodnosne knjižnice u Mađarskoj“ naslov je konferencije koja će se prirediti 28. rujna 2018. u 10 sati, u priredbenoj dvorani Državne knjižnice za strane jezike (V., Ulica molnár 11). Organizatori su priredbe Knjižnica i dokumentacijski centar Slovaka u Mađarskoj i Državna knjižnica za strane jezike. Nazočne će pozdraviti glavna ravnateljica Knjižnice Mária Anna Papp, konferenciju otvara zamjenik državnoga tajnika za vjerska i narodnosna pitanja pri Premijerovu uredu Zoltán Fürjes. Potom slijede izlaganja na okvirnu temu predstavnika knjižnice ili dokumentacijskoga središta pojedinih manjina.

Bački Hrvati na natjecanju ribiča u baranjskom Topolju

Suradnja prijateljskih naselja, osim na kulturnom i športskom planu, sve je redoviti-ja i među hrvatskim ribičima. Pošto su nedavno hrvatski ribiči iz Bačke sudjelovali na međunarodnom natjecanju ribiča u Tavankutu (Vojvodina, Srbija), 8. rujna družine santovačkih i garskih Hrvata gostovale su u Hrvatskoj na KUP-u Linjaka u

baranjskom Topolju, prijateljskom naselju sela Gare. Natjecanje u lovu ribe udicom na plovak priređeno je u organizaciji ŠRD Linjak na topoljskom Dunavcu.

Nakon srdačnog dočeka i zajedničkog doručka, sudionike je pozdravio predsjednik ribičkoga društva Matija Kešić. Nakon obavljenoga ždrijeba, natjecalo se

petnaest prijavljenih tročlanih družina, odnosno domalo pedeset ribiča iz Baranje i Slavonije, ali i Mađarske i Srbije. Uz narečena naselja iz Mađarske, došli su i ribiči iz Tavankuta. Nakon natjecanja uslijedio je zajednički objed i proglašenje rezultata. Natjecalo se u tri sektora, iz svake družine s po jednim ribičem. Prvo mjesto

Garski ribiči s domaćinima i topoljskim prijateljima

Najbolji kadeti

Vaganje ribe

Matija Kešić, glavni organizator (lijevo), i Garac Tunika Takač

osvojila je ŠRU Karas iz Bilja. Garska družina u sastavu Tunika Takač (2. mjesto u sektoru A), Milan Kubatov (3. u sektoru C) i Janoš Fekete (3. u sektoru B) osvojila je ukupno ekipno drugo mjesto. Santovačka družina u sastavu Marin Blažev, Joza Blažev i Stipan Balatinac završila je na sedmome mjestu. U kategoriji kadeta prvo mjesto osvojio je Borna Balatinac, drugo Borna Špehar, a treće Hrvoje Balatinac. Već idućega tjedna suradnja ribiča nastavlja se kada će bački Hrvati ugostiti prijatelje iz Topolja na Županijskom natjecanju hrvatskih ribiča koje će se u organizaciji garske Hrvatske samouprave održati na fancaškom jezeru u Baji.

S. B.

Siget – Dani Zrinskih

Ovogodišnji Dani Zrinskih u Sigetu, održani od 6. do 9. rujna, obilovali su brojnim događanjima čiji je domaćin bio Grad Siget i tamošnji gradonačelnik Péter Vass.

Dana 7. rujna uz vojne počasti, u nazočnosti predstavnika Ministarstva obrane Mađarske, položeni su vijenci sjećanja kod poprsja Nikole Zrinskog uz prigodno obraćanje zamjenika državnog tajnika spomenutoga Ministarstva Csabe Vezékényija, a potom je nakon 452 godine simbolično postavljen nadgrobni spomenik (ploča) Nikoli Zrinskom u Sigetu. Nadgrobni spomenik (ploča) od crvenog mramora rad je kipara Istvána Vanyúra temeljem kopije ostataka nadgrobnog spomenika (sarkofaga) podignutoga svojedobno u zidu crkve svete Jelene nadomak Čakovcu, gdje je položena odrubljena glava Nikole Zrinskog. Mrtvom Nikoli Zrinskom Šubiću janičarski zapovjednik dao je odsjeći glavu. Truplo mu je pokopao Mustafa Vilić iz Banja Luke, nekadašnji Nikolin zarobljenik. Glavu hrvatskoga bana, jednog od najvećih europskih junaka onoga vremena, vezir Mehmed paša Sokolović poslao je svom bratiću budimskom paši Mustafi. Ovaj ju je kao opomenu poslao carskom generalu Egonu od Salma. U tabor carske vojske kod grada Đura glava Nikole Zrinskog dopremljena je 14. rujna. Nikolinu su glavu 18. rujna preuzeli njegov sin Juraj IV., zet Baltazar Batthyány i svak Franjo Tahy. Donijeli su je u Čakovec, a pokopana je u obiteljskoj grobnici Zrinskih u kompleksu pavlinskog samostana u Svetoj Jeleni, uz grob Nikoline prve supruge Katarine Frankopanske.

Tijelo Nikolino, kažu, pokopali su u Turbetu (Turbépuszta), što do danas nije istraženo. Tako je ovom prilikom, nakon 452 godine otkrivena simbolična grobnica u Sigetu, uz najveće počasti, a obred je vodio predsjednik spomen-odbora Spomen-godine Zrinskih János Hóvári.

Dana 9. rujna u Spomen-parku mađarsko-turskog prijateljstva zapaljene su svijeće i položeni vijenci podno spomenika Nikoli Šubiću Zrinskog i Sulejmanu Veličanstvenom uz izaslanstva iz Mađarske, Turske i Hrvatske.

Govor je održao veleposlanik Republike Turske u Mađarskoj Ahmet Akif Oktaly. Istoga su dana rekonstruirani dijelovi bitke pod naslovom „Proboj 1566. u sigetskoj tvrđavi“, spomen sjećanje gdje je svečani govor održao i sigetski gradonačelnik Péter Vass. Kako saznaje Hrvatski glasnik, na dijelu događanja na Danima Zrinskih sudjelovala su izaslanstva gradova prijatelja, tako Čakovca, Slatine, Paga te Zrinska garda iz Čakovca i Povijesna postrojba Ban Gašpar Alapić iz Mičevca, diplomatski predstavnici Republike Hrvatske u Mađarskoj, u ime Veleposlanstva u Budimpešti i Generalnog konzulata u Pečuhu.

- mcc/bb -

Osijek i Pečuh za bolju prometnu povezanost

OSIJEK, 12. rujna 2018. (Hina) – Osječki gradonačelnik Ivan Vrkić rekao je nakon sastanka s pečuškim gradonačelnikom Zsoltom Pávom kako prometnu povezanost Osijeka i toga mađarskoga grada treba vratiti na razinu prije 30 – 40 godina, kada su ti gradovi bili dobro povezani željezničkim i autobusnim prijevozom.

Kako je rekao Vrkić, gradski će čelnici radi ostvarenja tog cilja, kontaktirati mjerodavne županijske i državne vlasti.

Dvojica gradonačelnika sastala su se u povodu 45. obljetnice prijateljstva Osijeka i Pečuha.

„Dogovorili smo se da zajedno sa županijama – mađarskom Baranjskom županijom i Osječko-baranjskom županijom – s pomoću dvojice župana,

uputimo zajedničko pismo našim vladama i potaknemo ih da se poradi na boljoj prometnoj povezanosti“, rekao je Vrkić.

Dodao je da su gradovi, pokaže li se da za prometno povezivanje željeznicom i autobusima nema dovoljno komercijalnog interesa, to spremni subvencionirati.

Vrkić je istaknuo da je bilo riječi i o mogućnostima gospodarske suradnje te razmjeni iskustava i suradnje dvaju gradova kada je riječ o gospodarskim zonama i poticanju poduzetništva.

Pečuški gradonačelnik Zsolt Páva izvijestio je da će gradnja dionice autoceste M6 od Mohača do hrvatske granice početi u lipnju 2019., te da se u prvom tromjesečju 2020. očekuje početak grad-

nje ceste Barča – Virovitica. Najavio je da će se uskoro održati Gospodarski stol u Pečuhu na kojemu će se razgovarati o mogućnostima gospodarske suradnje dvaju gradova.

„Kad je riječ o turizmu, podupiremo specifičnu zamisao, a to je da mladi u što ranijoj dobi posjećuju gradove prijatelje, dakle djeca iz Osijeka Pečuh, a djeca iz Pečuha Osijek kako bi se upoznali s tim gradovima i na taj način u svoje obitelji i širu zajednicu prenijeli interes za drugi grad i regiju kako bi se gradovi još više povezali“, rekao je Zsolt Páva.

Nakon sastanka dvojica gradonačelnika bili su u osječkome Muzeju Slavonije na otvorenju izložbe fotografija „Lica Osijeka“ mađarske grupe „Focus“.

(Hina)

Premинуo bivši načelnik Petrovoga Sela

U spomen Józsefu Hirschlu (1949. – 2018.)

Za nekoliko tajednov bi bio napunio 69. ljeta svojega žitka József Hirschl, ali je na početku ovoga miseca naglo napustio ov zemaljski svit. U hrvatskoj familiji je odrastao kot jedino dite, i 1973. ljeta dobio diplomu poljoprivrednoga inženjera. Djelao je pred tim u petrovskoj zadrugi, za diplomiranjem u Sambotelu, a na kraju je opet domom zašao u petrovisku zadrugu. Ljeta 1990. med dvimi kandidati je bio izabran, za minjanjem političkoga sistema, kot prvi, slobodno izabrani načelnik Petrovoga Sela, ki je kroz trih ciklusov peljao ovo južnogradišćansko naselje. Njegovo djelovanje s onda izabranim zastupničtvom, od 1990. do 2002. ljeta, prez sumlje je položilo osnove u infrastrukturnom razvitku našega sela. Završena je kanalizacija, začeo je funkcionirati uređaj za čišćenje otpadne vode, lokalna putna mriža je obnovljena, iz Phare programa proširen je i načinjan prijelazni put, što je i zavolj toga bilo potrebno jer granični prijelaz je otvoren 1991. ljeta. Investicija od 50 milijun forintov s upeljanjem plina, prik jakovskoga i petroviskoga luga, Petrovo Selo je zdignulo med moderna sela u cijeloj krajini, koje je pravoda nastalo i s timi investicijami komotnije i ugodnije za stanovništvo u svakidašnjem žitku. Na kraju drugoga mandata prilikom intervjuja je tadašnji liktar gizdavo izjavio da u minulih osam ljet finansijskih problemov selo nije imalo. Pod njegovim peljačtvom je nariktano jedno od najvećih slavljev, 775. obljetnica prvoga spominjanja sela u dokumenti i orijaško spravišće Petrovišćanov (1996.), ovde je priredjen Dan mladine (1995.) Tabor Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, PETA (1994.). Skupa s tadašnjim predsjednikom Hrvatske samouprave Čabom Horvatom, 1999. ljeta, u petroviskom Kulturnom domu su prikzeli „Najselo“, nagradu za kulturu najuspješnijega sela hrvatske manije u Europi, od Hrvatske matice iseljenika, a uprav toga ljeta mu je na Danu manjin, 18. decembra, premijer Viktor Or-

bán u Parlamentu uručio državno odlikovanje za Petrovo Selo. József Hirschl odobrio je, štoveć potpomagao djelovanje lokalne televizije, ka je emitirala misečno jednoč od 1993. ljeta, a ljetodan kasnije se je pojavio i prvi broj Petrovskog glasnika / Szentpéterfai Hírmondó. Prvi sastanak s načelnikom Pinkovca, Leom Radakovićem, za pripravljanje partnerstva je održan 5. julyja 2002. ljeta, a povratni pohod Petrovišćanov Pinkovcu je slijedio 20. septembra isto ljetu. U svi tri ciklusi je djelovao za društvo, svoj honorar je ponudio za Zakladu Petrovoga Sela i za penzioniste, a paralelno je bio poduzetnik vlašće bolte. Do svoje mirovine bio je zaposlen u samboteljskom špitalju, otkud je išao još na školovanje tehničara. Svagdir je dobar gospodar bio, uživao je u tom, što je djelao. Gizdav je bio na svoju dicu, a i dica su ga zahvalno okružila ne samo u veselju nego i u teški, bolesni dani. Vik je iz srca jačio pjesmu „Gizdav sam da sam Hrvat“, a Mikišičeva nota „Szeressük egymást gyerekek“ odsprohodila ga je na zadnjem putu u petroviskom cintiru, 8. septembra, u subotu.

Pokojni neka počiva u miru Božjem, a žalujućoj familiji izražavamo sužalovanje i željimo im moć i strpljenje u obladanju boli, tuge i žalosti.

Timea Horvat

Trenutak za pjesmu

blizu

**blizu je
dan
dan našega rastanka
rastanka od glada
rastanka od hrane
blizu je
blizu
sami ćemo
nastati hrana
nastati prah
svi jednaki
u zemlji
pred sudom
još gledamo
gledamo prah
sviću
sviću ka nam kaže put
put u prah
put u svitlinu
put u domovinu
put
ki je blizu
bliže neg mislimo**

Jurica Čenar

Iz vjerskog života pomurskih Hrvata

Pomurski su se hrvatski vjernici tijekom ljeta okupljali na raznim hrvatskim vjerskim događanjima. Na danu redovitoga Hrvatskog pomorskog hodočašća, 13. srpnja u Komaru i ove je godine održana sveta misa na hrvatskom jeziku i hodočašće. Hrvatsko hodočašće u najvećemu zadunavskom svetištu, gdje se već odavno svakog mjeseca 13-og ustrojava hodočasni dan, radi otkupljenja grijeha, započeto još 2007. godine i odonda se održava svake godine. Inače, komarsku su crkvu hodočasnici počeli posjećivati od kraja 18. stoljeća zbog čudotvorne moći slike Djevice Marije s malim Isusom, te postalo je najomiljenijem svetištem

Marton, serdahelski župnik, govorio misu ma mađarskom jeziku u Ludbregu. Blagdan Presvete Krvi Kristove jedan je od najvećih vjerskih manifestacija u Hrvatskoj. Ludbreška tradicija hodočašća utemeljena je ukazom pape Leona X. još 1513. godine. Njegovom bulom priznata je i potvrđena čudesna pojava Krvi Kristove koja se zbila 1411. godine u kapelici Batthyányjeva dvorca te od tada započinju i hodočašća u ludbreško svetištu, a moći se i danas čuvaju i mogu se pogledati. Pomurski su vjernici sudjelovali na svečanoj misi i ophodnji na koje je pristiglo mnoštvo vjernika iz raznih krajeva Hrvatske, Slovačke i Mađarske.

Posveta crkvenoga dvorišta u Pustari

pomurskih Hrvata i Međimuraca. Na ovogodišnjemu hrvatskom hodočašću misno slavlje predvodio je preloški dekan Antun Hobljaj.

Serdahelska župa, sa župnikom Istvánom Martonom u više je navrata organizirala hodočašće u hrvatska svetišta. Na blagdan Velike Gospe organizirano je hodočašće u najveće marijansko svetištu u Mariju Bisticu, gdje je proslavljena svetkovina uznesenja Blažene Djevice Marije. Vjernici su mogli sudjelovati na središnjemu misnom slavlju, koju je predvodio zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić. Također zahvaljujući Serdahelskoj župi, 1. rujna pomurski su vjernici otputovali u Ludbreg na godišnju proslavu Presvete Krvi Kristove. Serdahelska župa već nekoliko godina surađuje s Ludbreškom župom, mons. Josip Đurkan, ludbreški župnik, više je puta posjetio pomurske vjernike, predvodio misno slavlje u pomurskim naseljima, a ovaj put je István

Pomurski su vjernici uvijek velikodušno žrtvovali za svoju vjeru, nije slučajno da su u devedesetim godinama prošlog stoljeća u Mlinarcima, Pustari, Serdahelu iz-

Jedna od postaja novoga križnog puta u Pustari

građene nove crkve, a u Fićehazu, Keresturu, Petribi i Sumartonu potpuno obnovljene. U Pustari je ove godine prolješano i crkveno dvorište, u njemu su postavljene postaje križnog puta. Na blagdanu zaštitnice mjesta, svete Ane, svečano je posvećeno obnovljeno crkveno dvorište s postajama Isusova križnog puta i odmorište gdje izletnici, biciklisti mogu zastati, pomoliti se i odmoriti pod nadstrešnicom. Crkveno će se dvorište nadalje uljepšavati, među planovima pustarske vjerske zajednice i Seoske samouprave jest podizanje kipa o zaštitnici mjesta, svetoj Ani.

beta

Bogatstvo...

Vjernici u Mariji Bistici

Četvrti dan smokve u budimpeštanskome Botaničkom vrtu

Dana 11. rujna 2018., u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj i budimpeštanskoga Botaničkog vrta Sveučilišta Loránda Eötvösa, četvrti je put priređen Dan smokve. Okupljenima su se obratili ravnatelj toga Vrta László Orlóci i hrvatski veleposlanik Mladen Andrić, potom uza stručno vodstvo ravnatelja Orlócija gosti su razgledali Vrt. Program su svojim nastupom obogatili pjevačice, koljnofske Ženske klape Golubice. Susret je završen kušanjem dalmatinskih specijaliteta, marmelade i kolača od smokve.

Jesen zapravo i ne može stići u mađarski glavni grad bez toga da bi se priredio Dan smokve. Ova uobičajena priredba doista se čeka i u diplomatskim krugova i među Hrvatima toga grada te njegove okolice. Stavi se točka na I, te melankolično se misli neka još malo potraje ovo bablje ljeto. Kako se oprašati od njega i dati prostora jeseni? Najbolje u biljnome svijetu, uz druženje i glazbu i mediteranski ugođaj. Kako je toga sunčanoga dana i ravnatelj László Orlóci rekao, Dan smokve smatra se otvorenjem radne nove godine i ova prijateljska priredba dobra je osnovica za

László Orlóci, Melinda Adam i Mladen Andrić

dobar početak. Hrvatski veleposlanik Mladen Andrić izrazio je svoje zadovoljstvo da se već četvrti put priređuje Dan smokve, te ujedno i zahvalio ravnatelju Orlóciju za motivirajuće partnerstvo. Uloga spona između dvaju naroda tom je prigodom pripala mediteranskoj biljci smokvi, koja je približila Mađarsku Mediteranu. Ugodnu i stručnu šetnju po Botaničkome vrtu vodio je ravnatelj Orlóci. Kako reče, budimpeštanski Botanički vrt prvi je vrt takve prirode u Mađarskoj. Osnovan je

Ugodna šetnja...

„Izvorna“ u Herceg Novom

Poput naših hrvatskih KUD-ova, i budimpeštanska Izvorna folklorna skupina tijekom ljeta sudjeluje na stručnim putovanjima, gostovanjima i festivalima. Koliko je korisno skupini imati svoj Fejsbukov profil, dokazuje i poziv na Festival folklor s pjesmom i igrom kroz Herceg Novi, koji je bio od 19. do 25. kolovoza. Na teret godišnjega proračuna skupine i osobnih uplata četrdesetak njih, dvadeset plesača Izvorne, krenulo je na put u Crnu Goru. Gostovali su oni na poziv ravnatelja Festivala Radovana Milića, koji je pogledao fotografije Izvorne te ih odlučio potražiti. Uvjet je sudjelovanja bio program od 10 do 15 minuta. Sudionici su bili smješteni u apartmane s punim pansionom, te uz festivalski nastup oni su posjetili znamenitosti Herceg Novog i okolice, samostan Savinu, i krstarili brodom do Kotora i Perasta te navečer bili na glazbenim večerima, a bilo je vremena i za plažu. Ovom je pilikom budimpeštanska Izvorna folklorna skupina izvela međimurske plesove i pjesme što je na scenu postavila Edina Budavári. Kako kaže voditeljica skupine Eva Išpanović, jesenas ih čeka nastup na Narodnosnom danu u XVIII. okrugu te, po dogovoru s Vesnom Velin, učenje novih koreografija. k. g.

1771. godine, i na površini od 3,1 hektara ima osam tisuća biljaka i nekoliko spomena vrijednih građevina. Od 1960. zaštićen je prostor, od rujna 2005. nositelj Odličja mađarskog nasljedstva, a od 2006. pod zaštitom je kulturnih dobara. Od zdanja kao posebnu znamenitost istaknuo je Viktorijinu kuću s tropskim vrstama ili Kuću palma. Kao posebnost i ponos Vrta naveo je pojedine skupine biljaka kao što su kaktusi, orhideje ili više od sto pedeset godina staru Ginkgo bilobu. Nakon pedesetominutne šetnje sudionici su se okupili u glavnoj zgradi gdje je uslijedio nastup koljnofske Ženske klape Golubice. Potom su se kušali dalmatinski specijaliteti, marmelada od smokve, kapljica vina i rakije uz opušteno druženje.

Kristina Goher

Obavijest

Budimpeštanska Hrvatska samouprava te Udruga Hrvata grada Budimpešte i njegove okolice organiziraju stručno putovanje u Daruvar, između 28. i 30. rujna 2018. Na putovanje se kreće ako se prijavi najmanje 20 osoba. Troškovi prijevoza: 2000 Ft po osobi, o troškovima smještaja, hrane i ulaznice trebaju se pobrinuti sudionici putovanja. Planirani je polazak 28. rujna u 7.00 sati, a planirani povratak 30. rujna oko 20 sati. Prijave se očekuju na adresu: ispanovity.eva@upcmail.hu.

Šičke radosti

Vilmoš Bugnić: „Ovde takovi ljudi žive ki se tomu veselu kad s tim već ljudi dojde u ovo malo selo, i moremo je ponuditi poharajom, vinom i voljom!“

Hrvatske Šice, kot južnogradišćansko naselje u zapadnoj Ugarskoj, drugo je najmanje selo za Plajgorom, a po načelnikovi riči „ovde takovi ljudi žive ki se tomu veselu, kad s tim već ljudi dojde u ovo malo selo i moremo je ponuditi poharajom, vinom i voljom!“ Od riči do riči ovako je bilo 18. augustuša, u subotu, kad su Seoska samouprava u skupščini s Hrvatskom samoupravom nariktale tradicionalni Dan sela, dopodne s malo slobodnimi programi, sa šarenimi spektakli, djelaonicami za dicu, utakmicami, vličenjem užinca, a otpodne svetom mašom, kulturnim festivalom i balom. „Na svetak sv. Štefana, 20. augustuša, je i Dan kruha u Ugarskoj, za to smo i mi mislili da po prvi put dajemo i mi naš kruh u okviru svete maše posvetiti, a potom i mi ćemo ga našim ljudem i gostom podiliti na kušanje“, veli Vilmoš Bugnić, šički liktar ki za mašom u šatoru ima dost djela. Kruh riže, biži za pivom, par rečenic minja s gosti, a u slijedećem trenutku ga jur

Načelnik Vilmoš Bugnić (sliva prvi) s domaćini i gosti

Farnik Richárd Inzsöl blagosavlja novi kruh

Za mašom su imali i vjerniki kusić novoga kruha

vidimo na pozornici. Njegova ekipa je zadužena za organizaciju i svaki človik se dobro čuti, tečno ide posluživanje u punom šatoru, a u Kulturnom domu se među poharaji što su žene pekle, i svaka hiža je poslala svoj paket u „centar“. Toči se pivo, vino ali uprav kola, po narudžbi. Toga dana Šičani jednako se veselu Ugrom, Nimcem i Hrvatom, hrvatskim jačkam, tancem i ugarskim melodijam. Domaći Slavuj začme program, četarski Rozmarin nastavlja jačkarno otpodne, zatim narajski zbor oduševljava, kojega sprohadjaju još sambotelske Djurdjice, sambotelski zbor za čuvanje tradicij, a i seniorski tančoši Hrvatske samouprave Sambotela. Njeva koreografija Petroviski svatovac s pravom

Domaći jačkarni zbor Slavuj

Muška ekipa sambotelskoga zbora Djurdjice

položi fundamenat za daljnju tančošku atmosferu. Dokle gosti večeraju, izvan se čuje dičinji glas koji je najveći po decibeli u gumijovoj tvrdjavi, otkud se nonstop da pofuznuti doli. Nije ovo dan, kad se mora šparati s perkeltom, niti žganom, kot i s vinom ne. „Dobro je, ako moremo skupa biti, ako se moremo pominati. Ljudi potribuju ovakova spravišća kot su varkada, u kuhnji, hiži, kad su se našli pri čihanju, ruženju kukorice. Tako je i nam lipo skupadojti u ljetu bar jednoč, kad se znaju dobro čutiti familije, kulturne grupe, svi narodi ove okolice“, veli još Vilmoš Bugnić, a pravi primjer za to mogao je viditi svaki ki je toga dana posjetio ovo mjesto, ali samo stao u Hrvatski Šica.

Tiho

Hrvatski dan u Bojevu

Hrvatska i Seoska samouprava naselja 8. rujna organizirale su uobičajeni „Hrvatski dan u Bojevu“. U popodnevним satima goste su dočekali i svakog ugostili domaćim kolačima. U 17 sati

na pozornici seoskog doma kulture predstavile su se kulturne udruge naselja, koje su nazočnima prikazali kulturno bogatstvo sela Bojeva. U kulturnom su programu sudjelovali: Umirovljeničko društvo iz Bojeva te Umirovljeničko društvo iz susjednog Izvara, bojevski osnovnoškolci koji su plesali mađarske plesove i na kraju je barčanski KUD Podravina oduševio gledatelje. Nakon bogatoga kulturnog programa slijedila je zajednička večera za pozvane goste, a zatim druženje uz svirku Orkestra „Vizin“. Potporu za ostvarenje programa dali su Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatska samouprava Šomođske županije, Zajednica podravskih Hrvata, Savez Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, Ministarstvo ljudskih resursa i Fond za razvoj ljudskih potencijala.

-rnn-

Izvarci hodočastili u Mariju Bisticu

U organizaciji Hrvatske samouprave sela Izvara, pedesetak hodočasnika uz potporu Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa na blagdan Male Gospe hodočastilo je u poznato hrvatsko marijansko svetište Mariju Bisticu. Na put su krenuli i najstariji stanovnici, ne žaleći se nimalo. Uz Izvarce, koji nisu napunili veliki autobus, našlo se

mjesta i za vjernike iz okolnih naselja, tako iz Barče, Bobovca, Breznice... Hodočasnici su sudjelovali na velikoj ophodnji u Mariji Bistrici te misnom slavlju, a molili su i križni put, nakon svete mise. Slijedilo je zajedničko druženje uz objed, šetnja po svetištu, a u večernjim satima krenuli su kućama.

Kako kaže predsjednica Hrvatske samouprave Klara Kovač, svi su se sudionici puta dobro osjećali, i izrazili nadu da će biti sličnih posjeta hodočastilištima i svetim misama na hrvatskom jeziku u matičnoj domovini. Napomenimo da je za ovu prigodu izvarska Hrvatska samouprava priredila prigodan svezak, uglavnom na hrvatskom jeziku na deset stranica s molitvama, misnim redom te crkvenim pjesmama. Svezak krase naslovnica s kipom marijabintričke Gospe i naslov Marija Bistrica 2018.

Branka Pavić Blažetin

Kamp na Balatonu – opet zajedno

Učenici pečuske Hrvatske škole Miroslava Krleže i učenici osječke Škole Vijenac ponovno su zajedno proveli tjedan dana u Kampu hrvatskoga jezika i kulture, na Balatonu od 14. do 20. kolovoza. U Kampu je sudjelovalo trideset učenika iz osječke i pedeset učenika iz naše škole, uza svoje nastavnike, dva profesora iz Osijeka i nas četvero profesora s nekoliko mladih pomagača, učenika i studenata.

Djeca su bila podijeljena u četiri skupine s imenom: Žute jabuke, Borci, Zečići i Pomoćni poštari.

Imali smo jako dobro sunčano vrijeme baš za kupanje, isprobali smo i noćno kupanje. Četvrtog

smo dana bili na izletu u Keszthelyu.

Najviše nam se svidao Festeticsev dvorac. U tome ugodnom ozračju proveli smo čitav dan. Nakon ručka mogli smo jesti sladoled. Na naše iznenađenje slastičar je bio iz Zagreba, pa smo mogli razgovarati s njim na hrvatskom jeziku.

Krajem tjedna uživali smo u krstarenju. Neki su tada prvi put vidjeli da Balaton nije tako malo jezero i naučili iz zemljopisa što je razlika između mora i jezera.

U međuvremenu smo se bavili sportovima i kvizovima. Za potonje odgovorni su bili profesori i dragovoljci. Oni su savjesno i vješto obavili svoj zadatak.

Najveći prihod i ove je godine bilo druženje naše djece.

Nadam se da ćemo dogodine moći zajedno provesti nekoliko lijepih dana na Balatonu.

Zahvaljujem profesorima na njihovom radu: Kristini Rajlić, Hrvoju Paviću Perkovu, Lidiji Stanić, Ákosu Kolláru i Gáboru Surányiju.

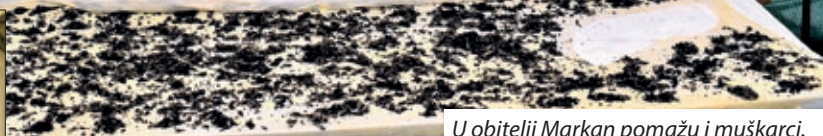
Marica Dudaš
voditeljica Kampa

Festival gibanice postao „punoljetan“

Festival gibanice u Serdahelu, održan prvog vikenda u kolovozu, postao je „punoljetan“, naime ove je godine organiziran 18. put, na zadovoljstvo ljubitelja te slastice. Sama priredba, osim što promiče izvrsnu domaću serdahelsku gibanicu, uvijek je i mjesto susreta žitelja s obje strane rijeke Mure. Ukupno deset družina iz Mađarske i Hrvatske natjecalo se u pečenju gibanice, a njihova se kreativnost ispoljila u odabiru raznovrsnih nadjeva.

Na svečanom otvorenju sudionike i goste Festivala pozdravio je Stjepan Tišler, načelnik sela Serdahela, a nazočnima su se obratili i uzvanici: Csaba Bene, dopredsjednik Skupštine Zalske županije, Jozo Solga, glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj, Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Josip Grivec, dožupan Međimurske županije. Csaba Bene u svom govoru naglasio je da prijateljstvo i suradnja između Mađara i Hrvata uvijek je

U obitelji Markan pomažu i muškarci.

Kuharice serdahelske kuhinje svake godine peku vrlo mnogo gibanica.

bila uzorna i upravo je ona pridonijela razvoju tog područja. Suradnja bi bila još bolja kada bi na Muri otvorili još neke prijelaze. U buduću će na tome raditi vodstvo županije. Dožupan Međimurske županije također se suglasio s predstavnikom Zalske županije i izrazio je nadu da će dvije vlade koraknuti glede toga, naime to je u njihovoj nadležnosti. Ivan Gugan čestitao je na „punoljetnosti“ Festivala, koji se organizira radi očuvanja hrvatskih tradicija, običaja i jezika, te da je nova HDS-ova kulturna ustanova utemeljena upravo zbog toga. Dok se svečano otvorenje Festivala odvijalo uz program letinjskoga Puhačkog orkestra, pod šatorima su družine već pripremale razne gibanice, razvlačile tijesto, punile s raznim nadjevima. Natjecati se moglo u trima kategorijama, u pečenju gibanice sa sirom, makom i tikvicama, te po svom odabiru. Neki su od natjecatelja

radili cijeli dan kako bi mogli udovoljiti potražnji. Ispečene je gibanice ocijenilo stručno povjerenstvo u sastavu Józsefa Prikryla, Ildike Bohn, Nagy Józsefné i Serdahelkinje Katice Prosenjak, koja najbolje zna kakva je domaća pomurska gibanica.

Na pozornici Festivala cijelo poslijepodne odvijao se kulturni program, nastupili su učenici mjesne osnovne škole, mjesna Izvorna grupa Mura, Plesni ansambl Kerka i druge kulturne skupine. Na dvorištu škole pod malim šatorima obrtnici su nudili svoje proizvode. Na kraju dana Gabi Tóth, poznata mađarska pop-pjevačica, održala je koncert.

-beta-

Svečano otvorenje Festivala

Mala Narda

Još jednoj crikvi bakrena „kapa“

U naši hrvatski seli Pinčene doline skoro su jur sve crikve dobile u minulom periodu bakrenu „kacigu“. Petroviska, šička, nedavno i četarska crikva je na ov način polipšana i stavljena pod vrimensku obrambu, a zadnja u ovom redu je crikva Sedmere žalosti s patronom sv. Mihovilom u Maloj Nardi. Crikva Uzvišenja Sv. Križa pod zaštitom sv. Antuna Padovanskoga u Nardi spada pod obrambu umjetničkoga spomenika, zato najvjerojatnije nje crikveni turam na ov način neće biti obnovljen. Po riči dušobrižnika Pinčene doline, Tamása Várhelyija, farska općina Narde na istom naticanju je dostala potporu za spašavanje crikvenoga jerbinstva kot i Gornji Četar, od Ministarstva ljudskih resursov, tako 7 965 000 Ft ide za obnovu iz državnoga budžeta, a za minjanje turma je potriban bio i vlašći dio od 1,5 – 2 milijuna Ft. Dizalo je na zadnji dan augustuša u cjelini doliznelo cijeli turam, koji je zadobio bakreni plašč i potom je stavljen na svoje mjesto. Obnova pokriva i moljarska djela da čisto u novom sjaju prima crikva na Dan sv. Mihovila statuu Putujuće Celjanske Madone, ka ljetodan boravi u Pinčenoj dragi. Po riči načelnice Kristine Glavanič, na kiritof Male Narde, 30. septembra, u nedilju, otpodne u 15.15 piše se gane povorka od nardarske crikve do Male Narde s kipom Celjanske Madone, a u 16 uri se služi sveta maša, ku celebrira farnik Tamás Várhelyi. U bliskoj budućnosti će se obnoviti i zgrada nardarske fare, u koj se jur ljeta dugo održavaju dičji tabori Caritasa, i na što je zapravo ova organizacija dobila potporu od 15 milijun Ft. Modernizira se grijanje, sanitarni blok ter će se napraviti i put za gibanje peršon s invaliditetom. Obnovit će se i dodatni blok zgrade na dvoru nardarske fare.

Tiho

FOTO: TAMÁS VÁRHELYI

Petroviska kapela sv. Štefana 155 ljet

U okviru taborske maše u Petrovom Selu, 20. augustuša, u pondiljak, na danu ugarskoga državnoga svetka i velikoga slavlja ugarskoga kralja sv. Štefana, ujedno i patrona petroviske kapele, glavni prodikač svete maše Ivan Šneller je skrenuo pažnju i na 155. jubilej kapele, ka je sazidana 1863. ljeta, a pregradjena je bila pod njegovim službovanjem 1983. ljeta. Pred petimi ljeti s izložbom, proslavom, naticanjem i

spravišćem Petrovišćanov je zabilježen okrugli jubilej Božjega doma, a ovput samo je spomenuto da kapela sad jur 155 ljet dugo krasí Kossuthovu ulicu u susjedstvu fare, Bojnoga spomenika iz 1926. ljeta, Kapele Majke Božje Lurdske i Globusa koji je postavljen pred dvimi ljeti na spomen po svitu rašičanah Petrovišćanov, a ovde je još i Dičji park sv. Elizabete.

Tiho

Stara fara i crikva u 1970-imi ljeti

KÁPOSZTAFESTIVÁL
DAN ZELJA
Hrvátzsidány - Hrvatski Židan
FALUNAP
DAN SELA
2018. 09. 22.

- 9:00 Főzés / **Kuhanje**
10:00 Foci meccsek / **Nagometne igre**
Ingyen lufihajtogatás, arcfestés, ugrólóvár!
13:00 Ebéd / **Ubjed**
15:00 A felújított óvoda ünnepélyes átadása
/ **Svežana predaja nove zgrade čuvavnice**
15:30 A Hrvátzsidányi ÖTE új tűzoltóautójának bemutatása -
Tűzoltó bemutató
/ **DVD Hrvatskog Židana predstavlja novi ognjobranski auto**
16:00 Csemete bábszínház
Gyermekműsora
/ **Lutkarska predstava za dítu**
16:30 Retro film
- kisfilm vetítése a falu kulturális múltjáról
- **gledanje filma o kulturnoj prošlosti sela**
18:00 Kultúrműsor - **Kulturni program**
20:00 Tűzgyújtás / **Paljenje ognja**
21:00 Buli - **Zabava**

NARDA

Hrvatska samouprava dotičnoga naselja od srca vas poziva 23. septembra, u nedilju, na Hrvatski dan u znaku Putujuće Celjanske Marije. Program se začme u 11.15 sa svetom mašom ku će muzički oblikovati KUD Mura iz Murskoga Središća, KUD Mladost iz Odre, Dičaki iz Čembe, farnik Branko Kornfeind i tamburaši iz Čajte, nadalje pjevački zbor Rozmarin iz Gornjegja Četara, mišoviti zbor Djurdjice iz Sambotela ter domaći jačkari i tamburaši. U 13 uri je skupni objed, a od 14 uri petrovski tamburaši Koprive će predstaviti publiku svoj najnoviji album.

SIGET

Dana 9. rujna u sklopu ovogodišnjih Dana Zrinskih, u Sigetetu je boravio zamjenik čakovečkoga gradonačelnika Zoran Vidović. Osim u protokolarnim aktivnostima, zamjenik g. Vidović razgovarao je sa sigetkim gradonačelnikom Péterom Vassem o daljnjem razvoju suradnje, posebno oko promicanja i razvoja nasljeđa Zrinskih. Čakovec je sa Sigetom potpisao Povelju o prijateljstvu, a međusobni posjeti i razumijevanje pokazuju da ona napreduje. Kako je tom prilikom naglasio zamjenik Vidović, zajednička povijest treba biti poveznica, ali i osnova suradnje ponajprije kulturne, a nakon toga i gospodarske, donosi portal emedjimurje.hr.

Mohački TO Fermata nastupio u Vojvodini

FOTO: NIU HRVATSKA RIJEK

U mjesnom domu kulture u Ljutovu održana je jubilarna, X. smotra hrvatskih tamburaških sastava Ljutovo. Nastupili su ŽTS Liberta iz Zagreba, TO Fermata iz Mohača, TA Ruže i TA San iz Subotice te domaćini – Tamburaška sekcija HKUD-a Ljutovo Deseta smotra hrvatskih tamburaških sastava održana je 9. rujna.

B. P. B.

KERESTUR

Osnovna škola „Nikola Zrinski“ prigodom obilježavanja Dana Nikole Zrinskog raspisala je natječaj za učenike hrvatskih pomorskih škola u izradbi tradicionalnih kućnih blagoslova u različitim tehnikama. Najuspješnije radove odabrat će pedagoški zbor keresturske škole, te za njih će biti dodijeljene nagrade 21. rujna na redovitoj proslavi Dana Nikole Zrinskog.

Kroatistička predavanja

Katedra za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Peču organizirala je KROATISTIČKA PREDAVANJA u učionici Katedre za kroatistiku (D 523) 19. rujna 2018. Sudjelovali su profesori s Katedre za hrvatsku književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku: stilističarica Sanja Jukić; tradiciologinja Ružica Pšihistal; teoretičar i povjesničar Goran Rem; teatrolog Ivan Trojan.

Teme: SINEGDOHA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, ZNANOSTI I KULTURE; Šestoknjižje CVELFERICA; ANTUN GUSTAV MATOŠ. Autor je programa bio Stjepan Blažetin.

KOLJNOF

Kako smo to već nazvisti u Hrvatskom glasniku, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, od 21. do 23. septembra u Koljnofu priredjuje se II. Forum mladih pripadnikov hrvatskih manjin. Diozimate-lji spravišća prvi dan će posjetiti grad Kiseg, a potom će doći u Koljnof. U 20 uri se začme druženje sudionikov. Drugi dan, u subotu, od 10 do 13 uri, odvijat će se prvi dio, dokle drugi dio foruma od 14 do 17 uri. Pohod Šopronu, a uvečer gledanje hrvatskoga filma bit će zanimljive točke spravišća. Nedilja ostane za izlet u Fortnavu s pogledanjem Viteškoga dvorca Esterházyjevih, a kroz Poljance i Ruštu pelja put do spomen-mjesta Paneuropskoga piknika.